

ПРОМІЖНА ПІДСУМКОВА РОБОТА

з теми “Технологія писанкарства”

7 клас, ІІ семестр

Загальна інструкція щодо виконання роботи

Ознайомтеся з інформаційними матеріалами та виконайте завдання.

Робота містить **20 завдань** різних типів. Виконайте ці завдання відповідно до зазначених нижче правил:

1. **завдання 14, 15** передбачають надання **короткої розгорнутої письмової** відповіді. Виконуючи їх, запишіть у спеціально відведеному місці свою відповідь.
2. **завдання 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10** передбачають вибір **ОДНІЄЇ** правильної відповіді серед чотирьох варіантів, позначених літерами. Обведіть кружечком правильний, на вашу думку, варіант відповіді.
3. **завдання 11, 12** передбачають вибір кількох правильних відповідей серед поданих варіантів. Обведіть кружечком правильні, на вашу думку, варіанти відповіді.
4. **завдання 13, 16** передбачають встановлення відповідності. Відновіть правильний порядок дій, розставивши номери у відповідній колонці, або до кожного пункту, позначеного цифрою, доберіть відповідний етап діяльності, позначений літерою.
5. **завдання 3, 17, 18** передбачають проведення розрахунків. Уважно розрахуйте необхідну кількість інгредієнтів або коштів, складіть перелік інструментів та матеріалів, розрахуйте їх кількість. Запишіть відповідь у відповідні поля.
6. **завдання 19, 20** передбачають творче та практичне виконання відповідно до умови. Зауважте, що для виконання завдання 19 вам знадобляться олівці, а завдання 20 — гаджет.

На виконання всієї роботи відведено **45 хв.** Стежте за часом.

Успіхів!

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

Прочитайте опис ситуації, наведений нижче, і виконайте завдання. Перед початком завдань уважно читайте інструкції до виконання.

«Таємниці української писанки»

Рисунок 1. Писанки. Примітка. Джерело: Pixabay (2017). Pysanky Easter Eggs Traditional.
<https://pixabay.com/photos/pysanky-easter-eggs-traditional-1893035/>

Наближається свято Великодня, і у школі вирішили організувати виставку «Моя писанка – мій оберіг». На цю подію запрошено учнівство, учительство, батьківство та місцевих майстрів народного мистецтва. Кожен клас має підготувати власну колекцію писанок, яка продемонструє знання українських традицій та здатність створювати нові, сучасні й оригінальні вироби.

Ваш клас отримав особливе завдання – створити писанку-символ, яка розповідатиме про ваш клас і передаватиме побажання для всієї школи.

Щоб підготуватися до такого відповідального завдання, учениця 7 класу Оленка вирішила реалізувати свою ідею. Нещодавно вона знайшла на горищі старовинну писанку та писачок (інструмент для нанесення воску), що належали її прабабусі, і вирішила відновити родинну традицію писанкарства, але із сучасним, екологічним підходом.

Оленка планує провести майстер-клас для 12 охочих, щоб навчити техніки писанкарства, а також створити невелику партію писанок для продажу в місцевому етномагазині.

Етапи підготовки Оленки:

- Вибір матеріалів:
 - Оленка вирішила використовувати лише натуральні барвники (відвар цибулиння, куркуму, буряк) та бджолиний віск, відмовившись від хімічних анілінових фарб.
- Розрахунки для майстеркласу:
 - для 12 учнів та самої Оленки потрібно по 2 порожні курячі яйця на особу;
 - на одну писанку в середньому витрачається 2 грами бджолиного воску;
 - для процесу потрібне джерело тепла - свічка (з розрахунку 1 свічка-таблетка на 2 писанки).
- Вивчення символіки:
 - Оленка виявила, що кожний елемент орнаменту має глибокий зміст. Вона систематизувала інформацію і подала її у вигляді таблиці 1.
- Безпека та утилізація:
 - Оленка пригадала шкільний інструктаж про необхідність дотримання правил пожежної безпеки, оскільки робота ведеться з відкритим вогнем (свічка) та гарячим воском. Також важливо правильно утилізувати залишки воску та шкаралупу.
- Розрахунки вартості (для 1 одиниці товару):
 - порожнє яйце - 5 грн, віск - 2 грн, натуральні барвники - 3 грн, свічка-таблетка - 5 грн.
 - собівартість 1 писанки - 12,5 грн, бажана ціна продажу - 50 грн.

Таблиця 1: Символіка кольорів та орнаментів

Категорія	Колір / Орнамент	Значення
Кольори	Червоний	Життя, любов, радість, сила, захист.
	Жовтий	Сонце, тепло, урожай, багатство, світло.
	Зелений	Весна, надія, відродження природи, здоров'я.
	Синій	Небо, повітря, мир, мудрість, здоров'я.
	Чорний	Земля, стабільність, вічність, плодючість.
Орнаменти	Безконечник (Кривулька)	Вічність, нескінченний рух, захист.
	Трикутник	Родина, триєдність (Небо, Земля, Людина), гармонія.
	Сонце	Життя, енергія, сила, тепло.
	Квіти (Рожа, Ружа)	Краса, милосердя, любов, розквіт.
	Граблі / Гребінці	Урожай, багатство, закликання дощу.

Таблиця 2: Хімічні основи натурального фарбування

Сировина	Активна речовина для фарбування	Отриманий колір	Хімічна роль
Куркума	Куркумін	Яскраво-жовтий	Природний барвник
Лушпиння цибулі	Кверцетин, таніни	Помаранчевий, коричневий	Природний барвник
Буряк	Бета-ціанін	Червоний, рожевий	Природний барвник
Кора дуба	Таніни	Коричневий	Природний барвник
Оцет	Оцтова кислота	-	Фіксатор

Рисунок 2. Символи. Примітка. Джерело: ВСВІТІ (2025). Про що розповідь українська писанка. <https://vsviti.com.ua/ukraine/82343>

ЗАВДАННЯ

1. Як Оленці слід адаптувати використання бурякового соку як барвника, щоб він не тільки давав яскравий колір, але й був стійким до води та воску? Запропонуйте конкретне рішення, яке може бути використане в побутових умовах.

- А Додати до барвника цукор для згущення
- Б Додати крохмаль для згущення
- В Фарбувати яйце лише в теплому, а не гарячому розчині
- Г Додати до барвника оцет або лимонну кислоту

2. Оленка планує провести майстерклас для 12 учнів, а також створити ще 30 писанок для продажу. Враховуючи, що на майстерклас потрібно по 2 порожні яйця на особу, скільки мінімально порожніх яєць їй потрібно підготувати загалом?

- А 42

- Б 50
В 56
Г 66

3. Користуючись даними інформаційного матеріалу, розрахуйте загальну необхідну кількість воску (г) й свічок для проведення майстеркласу (13 осіб) та виготовлення 30 писанок для продажу.

Матеріал	Кількість на 1 писанку	Необхідна кількість для майстеркласу (2 яйця / ос)	Необхідна кількість для продажу (30 писанок)	Загальна кількість
Віск (г)				
Свічки				

4. Ваш клас отримав завдання створити писанку-символ, яка передаватиме побажання багатства, процвітання та нескінченного розвитку школі. Користуючись Таблицею 1, укажіть, який колір та який орнамент вам слід обрати для домінантного елемента? (Оберіть один колір і один орнамент).

- А Колір: жовтий. Орнамент: трикутник
Б Колір: жовтий. Орнамент: граблі / гребінці
В Колір: зелений. Орнамент: безконечник
Г Колір: синій. Орнамент: рожа

5. У традиційній символіці, яку вивчала Оленка, поширений символ «трикутник». Що він означає?

- А Сила роду
Б Тепло та життя
В Родина, гармонія
Г Віра та надія

6. Процес розмічання поверхні яйця розпочинається з проведення «меридіана». Як саме необхідно накреслити цю лінію?

- А Так, що проходить через верхівку і низ яйця
Б Так, що поділяє яйце на дві рівні половини
В Так, що йде навколо яйця по колу

Г Так, що розділяє яйце на чотири частини

7. Яке значення мають горизонтальні лінії під час розподілу поверхні яйця для створення орнаменту?

- А Поділяють яйце на пояси
- Б Прикрашають яйце візерунками
- В Використовуються для малювання хреста
- Г Визначають колірну гаму орнаменту

8. Який із наведених варіантів найбільш точно відображає послідовність виконання писанки?

- А Вибір кольорів → нанесення воску → фарбування → підготовка яйця → видалення воску
- Б Підготовка яйця → нанесення орнаменту воском → фарбування → послідовне повторне нанесення воску і фарбування → видалення воску
- В Фарбування → нанесення воску → підготовка яйця → повторне фарбування → зняття воску
- Г Підготовка яйця → фарбування → нанесення воску → зняття воску → нанесення орнаменту

9. Оленка вирішила використати натуральні барвники. Користуючись Таблицею 2, визначте, яка сировина містить активну речовину для фарбування бета-ціанін, необхідну для отримання кольору, що символізує життя та любов (див. Таблицю 1)?

- А Лушпиння цибулі
- Б Куркума
- В Кора дуба
- Г Буряк

10. Чому важливо використовувати натуральні барвники у писанкарстві?

- А Вони не шкодять довкіллю та є безпечними для людини
- Б Кольори виходять м'якші, глибші й природніші
- В Це відображає традиції та автентичність ремесла предків
- Г Надають писанці додаткової міцності та захисту від розбиття

11. Які ДВІ екологічно відповідальні дії виконала Оленка?

А Використання натуральних барвників, оскільки вони є біологічно розкладними і не забруднюють воду та ґрунт хімічними сполуками

Б Закупівля великої кількості свічок, оскільки вони є необхідними для роботи з воском

В Використання порожніх яєць (видуток) для писанок, оскільки це дозволяє зберегти харчовий продукт (вміст яйця) і є формою повторного використання шкаралупи

Г Розтоплення воску в мікрохвильовій печі, оскільки це швидше та економніше

12. Оберіть ТРИ правила безпеки при роботі з гарячим воском та відкритим вогнем (свічкою)?

А Тримати під рукою посудину з водою для охолодження яєць

Б Працювати у добре провітрюваному приміщенні

В Не залишати запалену свічку без нагляду

Г Не нахилятися низько над полум'ям свічки під час плавлення воску

Д Гасити віск водою, якщо він загорівся

Е Гасити свічку одразу після використання, перевернувши її догори дном

13. Відновіть правильну послідовність основних етапів розписування писанки традиційним восковим методом, яким користується Оленка.

Послідовність	Процес
1	А Зняття воску над вогнем свічки
2	Б Нанесення перших ліній воску на біле яйце (або найсвітліший колір)
3	В Занурення яйця у найтемніший барвник
4	Г Підготовка яйця (миття, сушіння)
5	Д Нанесення останніх ліній воску

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	☐	☐

14. Чому важливо правильно розподілити поверхню яйця перед тим, як почати його розписувати?

15. Чому фарбування писанки традиційно починають із найсвітлішого кольору й поступово переходять до темного? Обґрунтуйте це правило технологічною необхідністю.

16. Установіть відповідність між технологією декоративно-ужиткового мистецтва та її застосуванням у писанкарстві:

1 Гравіювання	А Створення кольорових шарів на поверхні яйця за допомогою натуральних або штучних барвників
2 Батик	Б Використання воску для закриття певних ділянок поверхні, щоб отримати візерунок після фарбування
3 Фарбування	В Виконання узорів за допомогою писачка або пензля
4 Розпис	Г Нанесення орнаменту шляхом подряпування вже пофарбованої поверхні яйця

17. Який відсоток прибутку становить бажана ціна продажу (50 грн) від собівартості (12,5 грн)? Чи є такий прибуток обґрунтованим для ручної роботи, якою займається Оленка? Поясніть свою відповідь.

18. Який прибуток отримає Оленка від продажу 30 писанок, якщо ціна продажу 50 грн, а собівартість однієї писанки – 12,5 грн?

19. Створіть ескіз писанки, що поєднує мінімум три символи з Таблиці 1 ("безконечник", "сосна", "трикутник"). Опишіть свій задум і поясніть значення, яке несе кожен із використаних символів у вашій композиції.

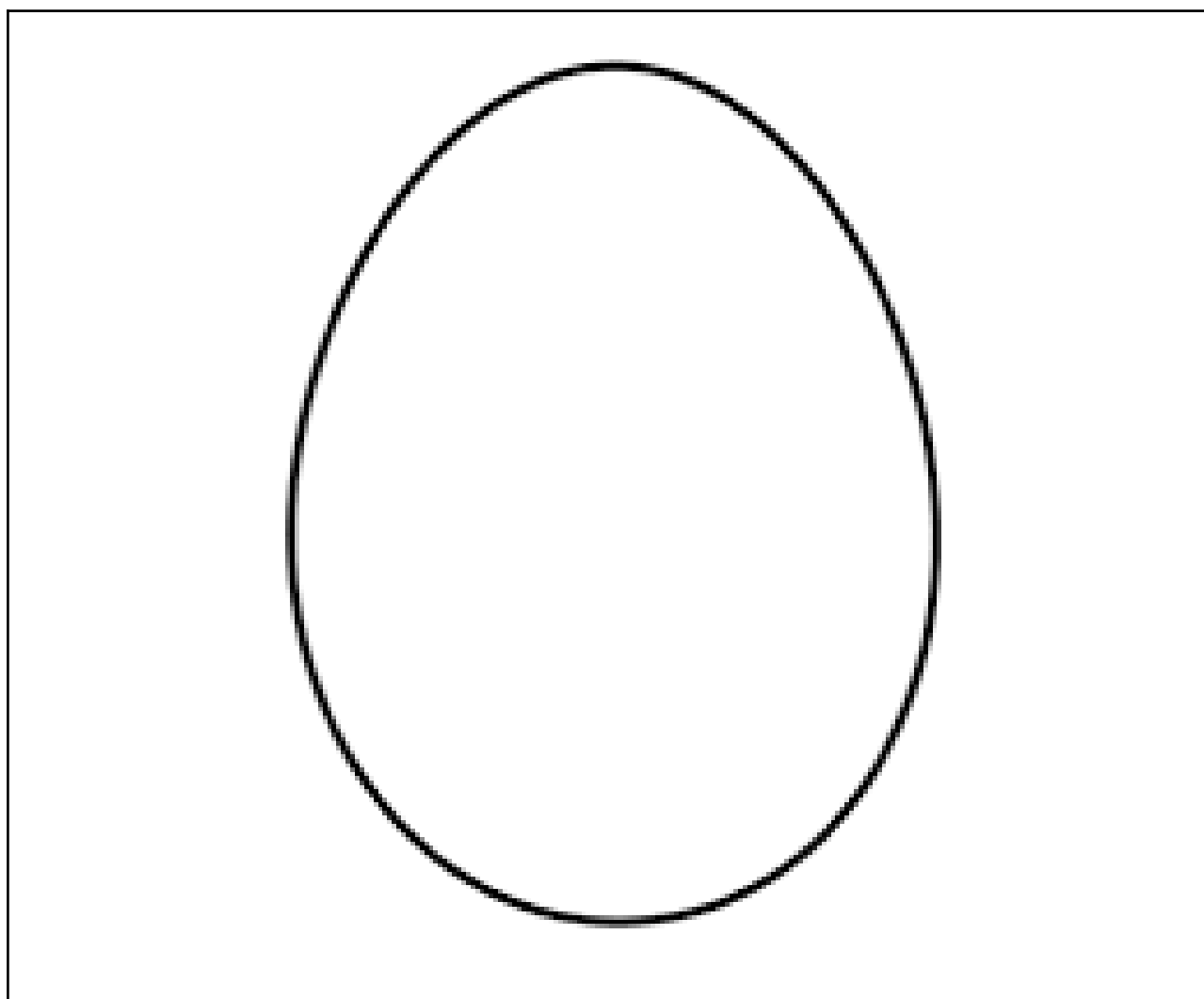
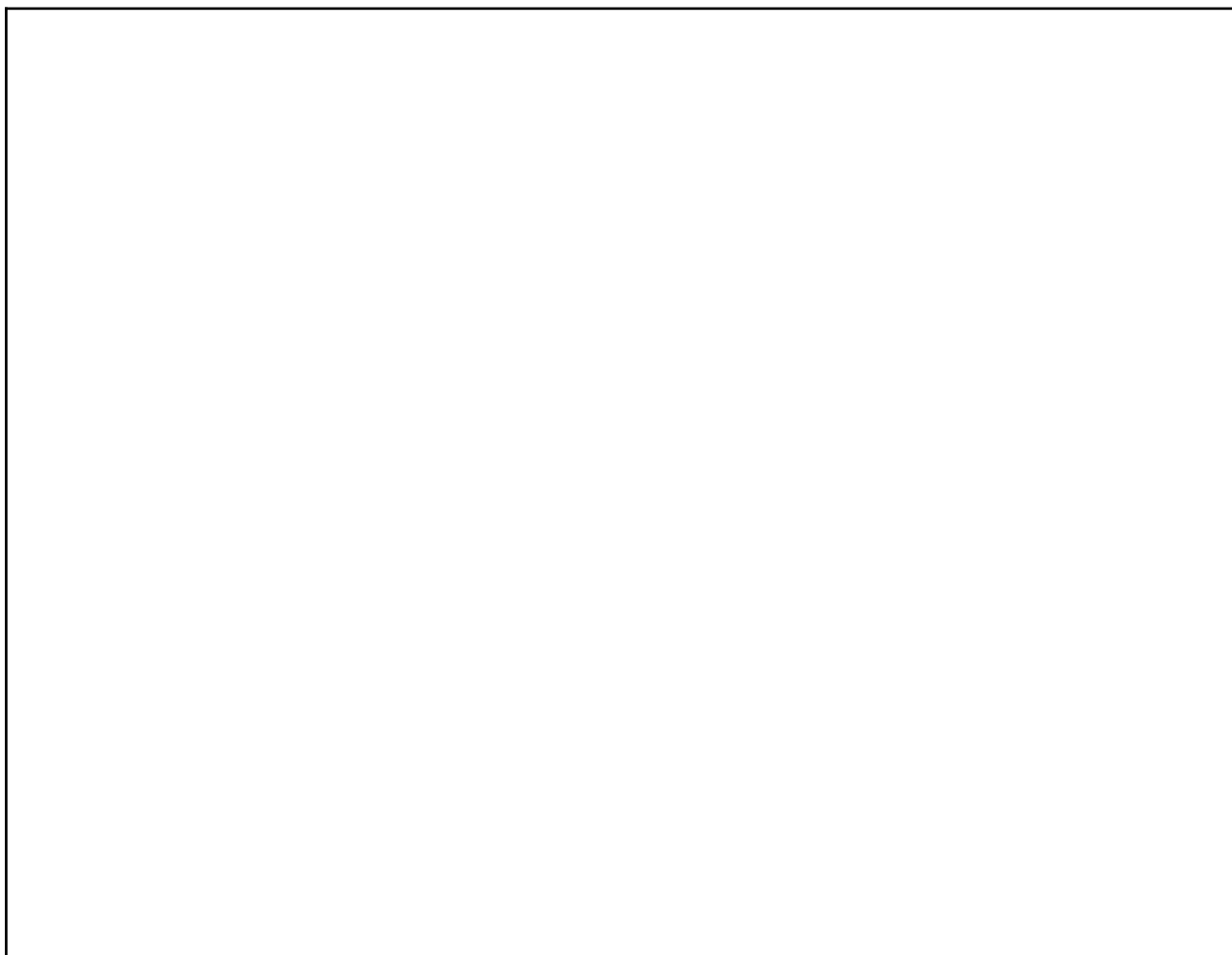

Рисунок 3. Ескіз писанки

20. Розробіть рекламу для майстеркласу Оленки «Відродження традиції писанкарства» в будь-якому форматі (слоган, комікс чи плакат). Головне — показати красу та унікальність писанкарства, зацікавити цільову аудиторію та заохотити до участі.

Скористайтесь корисним покликанням або QR-кодом

https://www.canva.com/uk_ua/stvoryty/komiksy/

Увага!

Ви завершили виконання роботи. Якщо у вас залишився час — перевірте відповіді, у яких сумніваєтеся, а також переконайтеся, що ви зафіксували всі відповіді.

Завершіть роботу за вказівкою вчителя / вчительки.